

Város körüli erdők

Az iparosítás és az urbanizáció fejlődésével Csehszlovákiában is növekszik az erdő termelésén kívüli, vagyis társadalmi szerepe. Az erdőgazdálkodás 1990-ig kidolgozott terve figyelembe veszi az egyes területek iparfejlesztését és ezeken megfelelő erdőültetéseket irányoz elő. Az erdőgazdálkodásról szóló törvény többek között kimondja, hogy az erdő Csehszlovákia egyik legnagyobb kincse. Az erdők faanyagot adnak, hatással vannak a vízviszonyokra, de az egészség és a felgyógyulás felbecsülhetetlen forrása is. Az ország területének 33,6 százalékát erdő borítja.

Ha ehhez hozzászámítjuk a parkokat és kerteket, egy lakosra körülbelül 3292 négyzetméter zöld növényzet jut, a hegyvidéki járásokban pedig 9000 négyzetméter. Az ipari központokban viszont a zöld terület aránya egy lakosra számítva 300 négyzetméterre csökkent, sőt helyenként 41 négyzetméterre. Ezért Csehszlovákiában város körüli erdőket telepítenek. A szakértők már néhány várost és települést kiválasztottak, csoportokra osztották fel, aszerint, hogy az erdőtelepítés mennyire sürgős. Megállapították, hogy a város körüli erdőkre leginkább Prága, Ostrava, Mavirnov, Karviná, Most, Usti nad Labem, Kladno, Teplice v Cechách és Chomutov városoknak van szükségük. A város körüli erdők telepítésének alapelvei, hogy megközelíthetőség, könnyen megközelíthetőség. Az erdőben legyenek rendezett utak, padok és minél kevesebb autókemping, mint a dél-csehszlovákiai Pisek város közvetlen környékén lévő erdőkben.

Lépcsők a művelődésben

Rovinjban, az Adriá partján, a hal- és vízszagú csendben, összehozott a véletlen Görög Imre nyugdíjas munkással. Mentem fölfelé a pirosodó napfényben a keskeny Via Augustza Ferrin, az Eufremia templom irányába, Görög Imre is oda igyekezett. Keszeg, alacsony emberke volt, pipaszár lábán majdnem térdig lógott a kopott sora, volt nála egy kis oldaltáska, s a fején fehér napvédő sapka. Meghalt, hogy magyarul beszélünk mögötte, s így szólt:

— Hat éve vagyok nyugdíjban, de rendszeresen dolgozom a régi helyemen. Asszonyom nincs már sajnos, a lányom férjhez ment, amit megkeresek, mind utazásra fordítom. Kár, hogy nem tehettem meg fiatalabb koromban. Tavaly a Tatrán voltam, lenéztem a 2632 méteres Lomnici csúcsról, jártam Lőcsén, Késmárkon, Kassán, jövőre Szász-Svájcban megyek; utána, ha élek, esetleg Olaszországba. A Szovjetunióban voltam már, akkor még dolgoztam, elmondhatom, hogy láttam az Ermitázt és Tolsztoj házát, meg egy hatalmas gyárat Moszkva mellett. Nem lehet arról eleget beszélni, mit jelent az utazás az ember életében. Körültekintést, más népek, országok megismerését, renetget tapasztalatot, amit könyvekből nem lehet megszerezni. Itt is megnézhetek mindent, amit lehet, holnap például a Limski fjordba megyek, nagy osztálygáztól telep van ott, engemet az is érdekel.

Ezt a nyugdíjas magyar munkást bármennyire megérintenek is tűnik az összehasonlítás, a Goethe-éhez hasonló hajtóerők vitték el a Tatrába, a tengerhez: az örök emberi kíváncsiság, a látni, tanulni vágyás, s ha az ő kóborlásai nem is eredményeznek a Római elégiákhoz hasonló remekműveket, minden úton gazdagodik egy se reg élménnyel. Elmondtam így ezt egy középkorú szövőgyári munkásasszonynak, akiről tudom, hogy szeret utazni, s megkértem, fogalmazza meg, miben látja az utazás értelmét egy munkásasszony életében, akinek elől-
rain talán a városuk határain se jutottak túl.

— Én csoportos utazással voltam külföldön, egyszer Erdélyben, egyszer Jugoszláviában. Mondhatom, nagy élmény volt mind a kettő. Nem csak azért, mert olyan helyeket láttam, amelyeket jóformán hírből sem ismerem, sok mindent tanultam, föl is jegyeztem magamnak dolgokat. Amellett volt még valami, amit fontosnak érzek elmondani. A csoportban, az erdélyiben, sok olyan embert ismertem meg, aki kedves volt, akitől átvehettem hasznos dolgokat. Például volt egy nyugdíjas tanárnő, vele voltam leggyakrabban, ő beszélt rá arra, hogy olvassam el a Háború és a békét. Mondhatom, ha nem ismerkedem meg vele, talán soha el nem olvasom. Szóval az emberi közösség, megfelelő társak előbukkanása százféle tapasztalattal gazdagíthatja az embert.

Az 1975-ös esztendőben jóval több mint egymillió magyar utazott külföldre és sok millió utazott a hazai vasutakon, autóutakon. A megnoykedett szabad idő, a gazdasági erőforrások gazdagabb gyarapodása egyre több családnak — munkásnak, szellemi dolgozónak egyaránt — meghozta a lehetőséget arra, hogy az örök kíváncsiság kimozdítsa állandó lakhelyéről. S az utazás feltételül gazdagítja az ember műveltségét, tágitja látókörét. Görög Imre, a szövőgyári munkásasszony példája tanúsítja, hogy a látókör tágulása mennyire hasznos, s mennyi élményt raktároz föl az ember a tudatában.

Elbeszélgettem néhány emberrel arról is, hogy hazai vonatkozásban mit nyújtana a SZOT-üdülések a beutaltaknak. Egy vasipari szakmunkás meséli például: Most három éve beutaltó kaptunk a feleségemmel Sopronba. Már egymagában az is sokat jelentett, hogy az ember két hétre kikapcsolódhat, nincs háztartás, minden munka és beszerzési gond nélkül terített asztalhoz ülhet. De nekünk ennél is többet jelentett, hogy nem csak a gyönyörű Sopront ismerhettük meg kitűnő vezető segítségével, hanem elvittek bennünket például Nagycenkre, Széchenyi István sírházra, akkor még nem nyílt meg sajnos a múzeum, ahol a közlekedés történetét láthatja az ember. Aztán megnézhettük a fertőrákosi kőbányát, ahol operaelőadásokat tartanak, elmentünk Fertődre, szép hangverseny volt a hajdani hercegi kastélyban, elmentünk Kőszegre, Brennbányára, gyönyörű fenyvesek között. Hogyan érhetné el ezt a magunkfajta munkás ilyen szerzettség nélkül.

Persze a csoportos — főként külföldi — utazások negatívumokkal is „gazdagítják” az embert. Egyszer Pozsonyban jártam, csúnya eső kapott el, beugrottunk gyorsan egy áruházba, hogy valami olcsó esőkabátot vegyünk. Ott hallottam egy középkorú eladónőtől, hogy szerencsénk van, kaphatunk esőkabátot, nem is kell sokáig várakoznunk, de befut a hajó Budapestről, jönnek csoportosan a magyar vásárlók, akkor már nehéz hozzájutni valamihhez. Ez a fajta utazó minden idejét a kirakatok bálulásával, boltból boltra készálassal tölti, s örül, ha zavartalanul visszajut szerzeményeivel a határon.

Ennél talán csak az haszontalanabb utazási időtöltés, amit egy tanár barátom említett a napokban: Pár évvel ezelőtt én is részt vettem egy hajós utazáson, gyönyörű volt a Duna lefelé, mindkét partját ötször-tíz-szer is elnézgettem volna. Ugyanakkor volt néhány útítársunk, aki beült a szalonba, elő a kártyát és verték az asztalt egész úton, a tájból semmit se láttak.

ben mondták, ott az átalakítás 150 ezer forintba került, és az állomány pedig 2 millió forint nyereséget hozott évente. Igen jól kijön a dolgozó is. Rögön tegyük hozzá, meg is érdemli, mert nagyon nehéz munkát végez. Nem beszélve a kockázatról — gyakran hallani, hogy nem a BARNEVÁLL, hanem a tag fizet. De összegezeként elmondhatjuk, hogy a libatenyésztés hasznos vállalkozás a téesznek és a tagságunk egyaránt.

Majores Tibor

Ormos Gerő

LIBA ÉS MÁJA

Hasznos vállalkozás — Kisteleki tapasztalatok

A libát régebben húsiért, tolliért, májaért tenyésztették. A falusziéken, széksós tópartokon nagy hagyománya volt az aprójszág tartásának. Az volt a szokás, hogy a gazdaasszony elültette a lyukas nagykasokba a kottlókat, azok egy hónap múlva kikeltettek, megmaradt harminc-nyolcvan kisliba, hordta nekik a zöldheret, etette őket darával, majd amikor kezdtek „tokosodni”, a nagyobbacska gyereket odaverték melléjük és ő nap mint nap legeltetett. A tolliért kétszer megkopasztották a patyikát, a nagylyányok lett a dunyhába, párnába való toll. Aztán a tömés következett. Kiteilt az esztendő, a libát eltakarították a háztól.

Manapság teljesen más a módszer. A nagyüzemek megrendelik a napos libákat, és kilenc hét múlva felveszik érte a pénzt. Első hallásra egyszerű az egész, de nézzük, mi van e mögött? A kisteleki Magyar—Szovjet Barátság Tsz-ben nemrégiben felszámolták a szarmarha-állományt, amely nem volt kifizetődő, és helyette szárnyással próbálkoztak. Kispál Csaba főállattenyésztő mondja:

— A kezdetben tízennyeg-ezer kislibával indultunk, a marhaiállományt alakítottuk át kis ráfordítással libatenyésztésre. Szereltünk bele ventilátorokat, és hőfejlesztő készülékeket, így kényelmesen növekedhettek az állatok. Indító- és nevelőáppal, állandó meleggel elér-tük, hogy az első állomány értékesítéskor négy kilogramm átlagsúlyú legyen. Szép pénzt hozott, ezután többször sokszoroztuk a létszámot. Jelenleg 50 ezret

gondozunk. Ha az állomány eléri az átlagsúlyt értékesítjük a szentesi BARNEVÁLL-nál, 1975-ben 6 millió forint értékű libát adtunk át. Ez a gondozók lelkiismeretes munkáját dicséri.

A soványlúd és a tömés-re beállított liba a bértö-mökhöz kerül. Zsótér Jánosék — akik már harmadik éve foglalkoznak ezzel a „mesterséggel” — a göré oldalához rögtönzött ölban vil-lanymotor segítségével per-cenként tömnek egy állatot. Arról beszélgetünk a gazda-asszonnyal — aki éppen a hosszú acélcsővet zsírozta —, miből áll a bértömés?

— Szentesi BARNEVÁLL-tól kapjuk az alapanyagot, olyan négy kilogramm körüli jószágot, egy darabig etetjük, mert amit a maga jószántából megesszik, azzal nem kell vesződni. Eleinte háromszor tömünk naponta, majd — a májrahaladás ide-jén — négyszer. Általában két órahosszat vesz igénybe a tömés, és ilyenkor kevés idő jut alvásra. Anyagilag jól kijövünk, mert minden gyarapodott kiló-súlyért 40 forintot kapunk. Egy liba átlagban hét kilót nyom vá-gáskor, a mája 40—50 deka és ez a nagyobb érték. Koc-kázatos vállalkozás, mert a takarmányt is mi adjuk, és a veszteséget, vagyis az el-hullást nem fizetik. Ez gar-ntúránként változik. Átlag-sosan olyan tíz százaléka hullik el az állománynak.

A téesz előneveli a libá-kat Nagy tételben, kevés rá-fordítással, kis átalakítással jelentős haszonra tesz szert. Ahogy azt a kisteleki téesz-

Jár-e özvegyi nyugdíj a házasságkötés után?

K. P.-né szegedi olva-sókné 56 éves és özvegyi nyugdíjban részesül. K. P.-né házasságát szeretne kötni. Úgy tudja, ha az özvegy férjhez megy, akkor az özvegyi nyugdíját nem kapja tovább. Ismerősei pedig úgy tájékoztatták, hogy az új társadalombiztosítási törvény szerint, ha férjhez megy, akkor továbbra is jogosult az özvegyi nyugdíjra. Olvasónk szeretné pontosan tudni, hogy mit mond ezzel kapcsolatban a törvény, mert nem akarja elveszíteni biztos jövőjét.

Olvasónk értesülése csak részben helytálló. Valóban, az új társadalombiztosítási törvény rendelkezései szerint továbbra is fennáll: ha az özvegyi nyugdíjas férjhez megy, akkor az özvegyi nyugdíjra való jogosultsága megszűnik. Természetesen ez a rendelkezés csak azokra az özvegyi nyugdíjasokra vonatkozik, akik az öregségi korhatár előtt kötnek házasságot. A rendelkezések szerint, ha az özvegyi nyugdíjas 55, illetve 60. évét betöltötte és ekkor köt házasságot, az özvegyi nyugdíjra továbbra is jogosult. Érvényben maradt az az általános rendelkezés, miszerint az állandó özvegyi nyugdíjas ha házasságot köt, választgat; vagy az állandó özvegyi nyugdíj folyósítását kéri továbbra is, vagy pedig végkielégítést kér. A végkielégítés összege az özvegyi nyugdíj egy évre járó összegével azonos.

A bizottságokat újjá-választó népfrentgyűlések márciusi menetrendje

Az alábbiakban közöljük a március 1-től 31-ig megrendezésre kerülő népfrentbi-zottságokat újjá-választó fa-lugyűlések és népfrentgyűlések menetrendjét Szegeden és a szegedi járásban.

Szeged:
Március 1-én 17 órákor Szőregén, a tanácsi kirendeltségnél; 18 órákor a béketelepi körzeti párházban; a ságváritelepi kultúrházban.

Március 2-án, 17 óra 30-kor (rókusai körzet) Pacsirta utcai párházban.
Március 3-án 16 órákor (Mihálytelek) Új Elet Tsz-ben.
Március 5-én 17 óra 30-kor (Hattyastelep) általános iskolában.
Március 9-én 17 órákor (Belváros III. körzet) Földvári utcai párházban.
Március 11-én 18 órákor (Gyálárét) körzeti párházban.

Március 12-én 16 órákor (Szeged-Algyó) körzeti párházban, 18 órákor (tápei körzet) Majakovszkij általános iskolában.
Március 16-án 17 órákor (Belváros II. körzet) Victor Hugo utcai párházban.
Március 17-én 17 órákor (újszegedi körzet) újszegedi párházban.

Március 19-én 17 órákor (tarjáni körzet) tarjáni párházban.
Március 22-én 17 órákor (Belváros I. körzet) Victor Hugo utcai párházban; (petőfitelepi II. körzet) III. számú általános iskolában, Balaton utca. 18 órákor (Kiskundorozsma körzet) tanácsi kirendeltségen.

Március 26-án 17 órákor (fodortelepi körzet) tarjáni párházban.
Március 29-én 17 órákor (Belváros IV. körzet) Földvári utcai párházban.
Március 30-án 16 órákor (felsővárosi körzet) felsővárosi párházban.

Március 31-én 17 órákor (petőfitelepi I. körzet) Csap utcai párházban.
Szegedi járás:
Március 2-án 18 órákor Opusztaszeren, a téesz klub-helyiségében.
Március 4-én 18 órákor a kübekházi művelődési házban.
Március 5-én 15 órákor a mórashalmi művelődési házban.
Március 6-án 18 órákor (ötömösi tanyakörzet) a Petrócei iskolában; (pusztamérgesi körzet) a pusztamérgesi művelődési házban.
Március 7-én 14 órákor (ásóthalmi tanyakörzet) a Gátsori iskolában.
Március 9-én 18 órákor Pustaszer, művelődési házban.
Március 11-én 18 órákor Domaszéken, a művelődési házban; Öttömösön a művelődési házban.
Március 13-án 18 órákor Tiszaszigetén, a művelődési házban.
Március 14-én 10 órákor Asothhalmon, a művelődési házban.
Március 16-án 18 órákor Bordányon, a művelődési házban; Csengelén a párt-házban; Zsombón, a művelődési házban.
Március 17-én 18 órákor Forráskúton, a művelődési házban.
Március 18-án 18 órákor Szatymazon, a művelődési házban.
Március 19-én 16 órákor Zákányszéken, a művelődési házban.
Március 20-án 18 órákor (Ruzsa tanyai körzetnek) a Ruki II. általános iskolában; 17 órákor Röszkén, a művelődési házban.
Március 23-án 18 órákor Dócon, a művelődési házban; Ruzsán, a művelődési házban.
Március 26-án 17 órákor Üllésen, a művelődési házban.

Március 23-án 18 órákor Dócon, a művelődési házban; Ruzsán, a művelődési házban.
Március 26-án 17 órákor Üllésen, a művelődési házban.

Március 23-án 18 órákor Dócon, a művelődési házban; Ruzsán, a művelődési házban.
Március 26-án 17 órákor Üllésen, a művelődési házban.

Gépetlítés — magyar módra

Hatos Kázmér és Szombat Lajos a szelepcsárdai Rozmaring téesz melléküzemében a legújabb mintájú számítógépet szerelték össze. Hatos Kázmér a távolban zöldséget szedő lányokra nézett és fátjolos hangon azt mondta társának:

— Elszürküllünk. Valamit tenni kéne...
— Senki sem figyel ránk — helyeselt Szombat Lajos. Csütörtökön éjjel elbújtak a tsz repülőterén és alkalmas pillanatban az egyik gép-ponyvája alá kúsztak. Haj-

nalban a pilóta mit sem sejtve gyűjtötte be a motort. A Hungopax rovarirtót a repcetábla fölött kezdte ki-szórni, amikor Hatos Kázmér játékpisztolyt szegezett a hátának.

— Ne mozdulj, mert szitává lövünk! Irány a Feri-hegyi repülőter!

A pilóta hátrahélezett és a gyomrához kapott.
— Ne rohogtassetek, mert eleresztem a botkormányt és lecsavarodunk a földre.
— Pofa be! — Hatos a levegőbe lött. A fülkében nagyon büdös lett. A pilóta kezdte komolyra venni a dolgot.

— Megárgyultatok? Ez növényvédő gép. Be sem eresztenek oda.
— Kis országban ez is jó — válaszolta Szombat Lajos. — A dobozodba dalold bele, hogy két vakmerő fickó el-terítette a gépet.
A repülőter csarnokában a tévéhíradó, a Sárga fény, a Sétarepülés, az Emberbarát és más lapok riporterei várták a két magyar fiút. Miért tették? — ezt tudakolták.

— Tavaly elkészítettük a főző, takarító, mosogató, portörölő, tüzet adó és munka közben nevető mini robotot. Nem érdekelt senkit — nyilatkozta Hatos Kázmér. — Készen van és szállítható a 3456 B/A számítógép, amelyik megmondja, mikor kell készíteni a cukorrépát a föld-ből. Nem szól róla a fáma sem! A lányok is negligálnak bennünket. „Még a sár-ga fényben sem szerepeltetek” — mondják.
— Ezért tettük! — kiáltotta Szombat Lajos — és mert hozzá akartunk járulni a falu és a város közötti különbség eltüntetéséhez.

Dr. V. M.
Szállás Dénes